

Advies voor richtlijnen
Verbetering IJsseldijken
Spankeren – Brummen

18 december 1997

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

uw kenmerk
MW97.42714-6082029

uw brief
3 oktober 1997

ons kenmerk
U846-97\Od\mw\910-34

onderwerp
Advies voor richtlijnen Verbetering
IJsseldijken Spankeren – Brummen

doorkiesnummer
(030) 234 76 22

Utrecht,
18 december 1997

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het project Verbetering IJsseldijken Spankeren – Brummen.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

dr. J.T. de Smidt
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Verbetering IJsseldijken Spankeren –
Brummen

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Verbetering IJsseldijken Spankeren – Brummen

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over
de verbetering van de IJsseldijken in het traject Spankeren – Brummen,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland door de Commissie voor de milieu-
effectrapportage; namens deze,

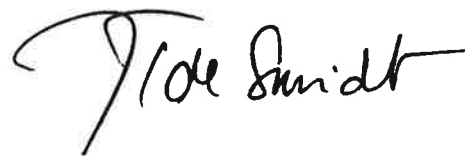
de werkgroep m.e.r. Verbetering IJsseldijken Spankeren – Brummen,

de secretaris

drs. M. Odijk

de voorzitter

dr. J.T. de Smidt

Utrecht, 18 december 1997

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Besluitvorming en doel	4
2.1 Besluitvorming	4
2.2 Extern beleidskader	4
2.3 Civieltechnische doelen	4
2.4 Visie	5
2.4.1 Landschap, natuur en cultureel erfgoed	5
2.4.2 Fricties en oplossingsrichtingen	6
3. Alternatieven en voorgenomen activiteit	7
3.1 Voorgenomen activiteit en alternatieven	7
3.1.1 Alternatieven	7
3.1.2 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)	7
3.1.3 Compenserende maatregelen	8
4. Gevolgen voor het milieu	8
4.1 Algemeen	8
4.2 Landschap	8
4.3 Natuur	9
4.4 Cultureel erfgoed	9
5. Vergelijking van alternatieven	9
6. Leemten in kennis	10
7. Evaluatieprogramma	10
8. Vorm en presentatie	11
9. Samenvatting van de projectnota/MER	11

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 3 oktober 1997, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 193 d.d. 8 oktober 1997
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Het waterschap Veluwe en de directie Oost-Nederland van Rijkswaterstaat hebben het voornemen om de linker IJsseldijk tussen dijkpaal 50 en dijkpaal 106 (dijkvak Spankeren – Brummen) te verbeteren.

Ter ondersteuning van de besluitvorming over het dijkverbeteringsplan ex artikel 7 van de Wet op de waterkering wordt milieueffectrapportage uitgevoerd.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) meent dat in het milieueffectrapport (MER) voor dit dijktraject in het bijzonder de volgende onderwerpen aandacht behoeven:

- de **hoogwaterstand** waarop de dijk wordt gedimensioneerd. De Commissie adviseert om uit te gaan van een maatgevende hoogwaterstand die overeenkomt met een debiet (in de Boven-Rijn bij Lobith) van 15.000 m³/s. Blijkt dat dijkversterking, gedimensioneerd op een debiet overeenkomend met 16.050 m³/s bij Lobith, niet leidt tot extra aantasting van het landschap, de natuur of het cultureel erfgoed (LNC-waarden), dan kan om die reden een variant die op dit debiet is gedimensioneerd, in het MER worden opgenomen;
- de **hellingshoek** van het binnentalud van de dijk. De Commissie adviseert om taludverflauwing om het beheer te vergemakkelijken alleen als reële optie te beschrijven voor die deeltrajecten waar dit niet tot aantasting van LNC-waarden leidt;
- de **vegetatie op en onmiddellijk langs de dijk**. In sommige gevallen zal die gemakkelijk kunnen worden gecompenseerd, in andere gevallen – zoals het bosschage bij de kruising van de Soerensche beek – is het de moeite waard om in de plannen de verwijdering van de vegetatie zo veel mogelijk te voorkómen. De Commissie adviseert om in aanvulling op de informatie in de startnotitie meer gegevens over de strook van en naast de dijk in het MER op te nemen en deze gegevens te gebruiken bij het formuleren van een visie.

1. INLEIDING

Het waterschap Veluwe en de directie Oost-Nederland van Rijkswaterstaat hebben het voornemen om de linker IJsseldijk tussen dijkpaal 50 en dijkpaal 106 (dijkvak Spankeren – Brummen) te verbeteren.

Per brief van 3 oktober 1997^{1]} stelde het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland, als bevoegd gezag in deze m.e.r.-procedure, de Commissie voor de milieueffectrapportage in de gelegenheid advies uit te brengen voor de richtlijnen voor de inhoud van het op te stellen milieueffectrapport. De openbare bekendmaking van de start van de m.e.r.-procedure vond plaats in de Staatscourant van 8 oktober 1997^{2]}.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de milieueffectrapportage^{3]}. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de milieueffectrapportage en wordt in dit advies 'de Commissie' genoemd.

Het doel van dit advies is om de gewenste inhoud van de richtlijnen voor de projectnota/milieueffectrapport (MER) aan te geven.

Dit advies haakt in op de startnotitie en richt zich vooral op die onderwerpen en punten die in de projectnota/MER nog nader toegelicht en onderzocht moeten worden en verder op die stappen in het planvormingsproces die nog ontwikkeld moeten worden.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de via het bevoegd gezag ontvangen adviezen, commentaren en opmerkingen^{4]}.

1 Zie bijlage 1.
2 Zie bijlage 2.
3 Zie bijlage 3.
4 Zie bijlage 4.

de IJssel nodig zou zijn. Verondersteld wordt dat dit een aanleiding kan vormen om af te wijken van de vastgestelde MHW. Het MER moet in ieder geval een situatie uitwerken voor een maatgevende hoogwaterstand behorend bij het debiet van 15.000 m³/s en duidelijk aangeven of bij een alternatief van een hogere maatgevende hoogwaterstand wordt uitgegaan en welke argumenten hiervoor zijn.

Naast eisen aan de kruinhoogte worden ook criteria gesteld voor de stabiliteit. De startnotitie geeft aan, dat de microstabiliteit in het traject Leuvenheim een punt van aandacht vormt. Het MER zal duidelijk moeten maken, wat de consequenties zijn voor de macrostabiliteit.

Ook moet het MER het risico van opbarsten en de consequenties voor de stabiliteit van het binnentalud vermelden, mede gezien de afwezigheid van piping problemen.

Het derde civieltechnische doel betreft het beheer. De startnotitie geeft aan dat bij het dijkdeel rond Leuvenheim een taludverflauwing tot 1 : 3 wordt voorgestaan.

Het MER moet duidelijk maken,

- of door taludverflauwing LNC-waarden zullen worden aangetast, en zo ja,
- in hoeverre deze taludverflauwing een wens vanuit het beheer is, dan wel een harde randvoorwaarde vanuit stabiliteits- of erosietechnisch oogpunt;
- of handhaving van de glooiingshoek geen optie is; daarbij moet duidelijk worden gemaakt, of de voorkeur voor verflauwing alleen op kostenoverwegingen is gebaseerd, dan wel of er ook andere overwegingen zijn;
- of glooiingshoeken tussen 1 : 2,5 en 1 : 3 geen optie vormen.

De consequenties zullen duidelijk moeten worden bij het zoeken naar en beschrijven van alternatieven/uitvoeringsvarianten: de Commissie adviseert om taludverflauwing die alleen vanuit beheeroverwegingen wordt gepland, alleen als reële optie te beschrijven voor die deeltrajecten waar dit niet tot aantasting van LNC-waarden leidt.

2.4 Visie

2.4.1 Landschap, natuur en cultureel erfgoed

De startnotitie bevat een goede inventarisatie en waardering van LNC-elementen, die in het MER kan worden overgenomen. De Commissie adviseert om op grond van de inventarisatie en de waardering van LNC-elementen voor het project ook, naast veiligheidsdoelen, LNC-dóelen te formuleren.

Op twee punten adviseert de Commissie de visie aan te vullen.

- ① De milieueffecten van de dijkverbetering zullen in dit geval voornamelijk optreden op de dijk zelf en in de strook langs de dijk. In die situaties waar knelpunten door de dijkverbetering zijn te verwachten moeten natuur en cultureel erfgoed nader worden onderzocht. Voorbeelden zijn aantasting van bosschages of hagen of van archeologisch waardevolle plekken. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is de geringe vervangbaarheid van sommige vege-

3. ALTERNATIEVEN EN VOORGENOMEN ACTIVITEIT

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

3.1 Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1.1 Alternatieven

De startnotitie beschrijft het voorkeursalternatief en geeft aan, dat op basis hiervan een meest milieuvriendelijk alternatief (MMA⁷⁾) zal worden geformuleerd. Als voorkeursalternatief en MMA niet samenvallen, dan moeten in ieder geval deze beide alternatieven in het MER worden beschreven. Afgevalen alternatieven hoeven niet te worden uitgewerkt. Wel moet de projectnota/MER inzicht geven waarom alternatieven afvallen dan wel ontwikkeld zijn.

3.1.2 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Behoud, zo mogelijk versterking en zo nodig compensatie van LNC-waarden zal het primaire doel van het MMA moeten zijn. Veiligheidscriteria op grond van de Wet op de waterkering en de MHW 1993 staan daarbij niet ter discussie. Uit de startnotitie blijkt, dat de basisinformatie hiervoor grotendeels al beschikbaar is. Het voorkeursalternatief daarentegen kan ofwel samenvallen met het MMA, ofwel hieruit worden afgeleid door beheer- en onderhoudsoverwegingen een (grotere) rol te laten spelen.

De startnotitie geeft aan dat het meest milieuvriendelijke alternatief zal worden gezocht op basis van het voorkeursalternatief. In principe is deze benadering alleen acceptabel als in de 'visie' uitgangspunten voor bijvoorbeeld vereenvoudiging van het beheer en onderhoud ter discussie staan.

Uit de startnotitie is niet duidelijk met welke belangen bij de formulering van het MMA het meest rekening zal worden gehouden. Dit alternatief zal uiteraard moeten voldoen aan veiligheidscriteria en zal qua aanleg en qua onderhoud en beheer niet zo kostbaar moeten zijn dat er absoluut geen draagvlak voor bestaat. De Commissie acht het echter niet correct als het MMA bijvoorbeeld *"maximaal rekening [houdt met] het nastreven van maatschappelijk aanvaardbare kosten"*.

7 Aan beschrijving van een nulalternatief (geen ingrepen) hoeft geen aandacht te worden besteed; dat is niet reëel.

4.3 Natuur

In de effectbeschrijving moet specifiekere aandacht worden besteed aan het gebied op en onmiddellijk langs het dijkvak.
Het MER moet aangeven welke effecten er zullen optreden voor dassen⁹] en amfibieën¹⁰].

4.4 Cultureel erfgoed

In aanvulling op de effecten die in de startnotitie worden aangegeven moet het MER ingaan op de gevolgen van de dijkversterking voor de samenhang tussen de elementen zoals de parkaanleg en lanenstructuren rond de Gelderse Toren onderling en met de dijk, de gevolgen voor het bodemarchief en de gevolgen voor de waarneembaarheid van de ontwikkelingsgeschiedenis van de dijk.

5. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van de dijkverbeteringsalternatieven moeten onderling én met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen.

Bij de vergelijking van de alternatieven kunnen de financiële aspecten van de alternatieven worden betrokken om de realiteitswaarde van de alternatieven beter te kunnen beoordelen. Dit is in het kader van de milieueffectrapportage niet verplicht, maar het maakt de besluitvorming meer inzichtelijk. Dit geldt met name voor een kostenvergelijking van de diverse mogelijke bijzondere constructies met de meer conventionele oplossingen.

9 Behoud van het leefgebied van de das is een wens/aandachtspunt bij deze dijkverbetering (Startnotitie, figuur 4.1)

10 Zie ook startnotitie, figuur 2.3.

8. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

Voor de overige presentatie beveelt de Commissie het volgende aan:

- het MER beknopt te houden;
- achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- kaartmateriaal te voorzien van een leesbare ondergrond met de gebruikte topografische namen en een duidelijke legenda, met kaartschaal;
- reële ontwerpprofielen voor alle alternatieven.

9. SAMENVATTING VAN DE PROJECTNOTA/MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig betoog leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de belangrijkste LNC-elementen en patronen in het studiegebied;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven/varianten;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit;
- de vergelijking van de alternatieven (zo mogelijk in tabelvorm).

De Commissie beveelt aan ook in de samenvatting goed gebruik te maken van kaarten, figuren en tabellen.

BIJLAGEN

bij het Advies voor richtlijnen
voor het milieueffectrapport
Verbetering IJsseldijken
Spankeren – Brummen

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 8 oktober 1997 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gedeputeerde Staten

provincie
GELDERLAND

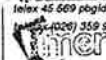
Bezoekadres
Markt 11
Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

— Commissie voor de milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Telefoon (026) 359 91 11

Telefax 45 569 94 80
Telefax (026) 359 94 80

Commissie voor de
milieu-effectrapportage

ingekomen : 8 OKT. 1997

nummer : 1307-97

dossier : 910-1 1m 3 BX

kopie naar : Sc/pres/kind

datum

nummer

— 3 oktober 1997

— MW97.42714-6082029

onderwerp

— Startnotitie verbetering IJsseldijk, dijkvak
Spankeren-Brummen

Van het waterschap Veluwe te Apeldoorn ontvingen wij op 1 oktober 1997, mede namens Rijkswaterstaat, directie Oost-Nederland, de startnotitie milieueffectrapportage voor de verbetering van de IJsseldijk, dijkvak Spankeren-Brummen, dp 50-106, gelegen in de gemeenten Rheden en Brummen. Dit initiatief maken wij bekend op 8 oktober 1997 in regionale en lokale kranten en in de Staatscourant. Een afschrift van de bekendmaking treft u bijgaand aan.

Wij verzoeken u om binnen negen weken na publicatie van de bekendmaking, dus vóór 11 december 1997, aan ons college advies uit te brengen over de startnotitie ten behoeve van het opstellen van de richtlijnen voor het milieueffectrapport, onder vermelding van bovenstaand briefnummer. Het door het waterschap op te stellen milieueffectrapport zal deel uitmaken van de in te dienen aanvraag tot goedkeuring van het verbeteringsplan voor dit dijkvak.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

voorzitter

griffier

bijlagen: startnotitie (acht exemplaren) en bekendmaking

coll. -rel
code: BW/M9705715

Inlichtingen bij dhr. Verhoef

doorkiesnr. 359 88 07

verzonden

06 OKT. 1997

Postbank 869762

ABN-AMRO Arnhem 53 50 26 463

BNG 's-Gravenhage 28 50 10 824

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 193 d.d. 8 oktober 1997

BEKENDMAKING

Terinzagelegging en openbare bijeenkomst / Wet Milieubeheer /
Wet op de Waterkering

Dijkverbeteringsproject IJsseldijken dijkvak Spankeren-Brummen

Aanleiding

Het dagelijks bestuur van het waterschap Veluwe te Apeldoorn heeft, mede namens Rijkswaterstaat, Directie Oost-Nederland op 1 oktober 1997 de startnotitie milieu-effectrapportage voor de verbetering van linker oever van de IJssel, ingediend. Het gaat hierbij om het dijkvak Spankeren-Brummen, dp 50-106, gelegen in de gemeenten Brummen en Rheden.

Te volgen procedure

De startnotitie is een eerste stap naar het milieu-effectrapport (MER) en het uiteindelijke dijkverbeteringsplan. In de startnotitie geeft het waterschap in hoofdlijnen informatie over de manier waarop de voorgenomen verbetering van het dijkvak wordt aangepakt. Aan de hand van de reacties op de startnotitie, de adviezen van wettelijke adviseurs en de Commissie voor de milieu-effectrapportage stellen wij de richtlijnen voor het te maken milieu-effectrapport op. Deze MER zal over enige tijd samen met de projectnota en het ontwerp-dijkverbeteringsplan ook ter inzage worden gelegd.

Terinzagelegging

Van 9 oktober tot en met 5 november 1997 ligt een exemplaar van de startnotitie ter inzage in:

- het kantoor van Rijkswaterstaat, Directie Oost-Nederland te Arnhem, Rijkskantoreengebouw, Gildemeestersplein 1 te Arnhem, op werkdagen 09.00 tot 12.00 en van 14.00 tot 16.00 uur;
- het waterschapshuis van het waterschap Veluwe, Brinklaan 268 te Apeldoorn, op werkdagen van 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 16.00 uur en verder in nader overleg, tel. (055) 527 22 42;
- het gemeentehuis van Brummen, Engelenburgerlaan 31 te Brummen, op werkdagen van 08.30 tot 16.30 uur, bovendien donderdag van 16.30 tot 18.30 uur;
- het gemeentehuis van Rheden, Hoofdstraat 3 te De Steeg, op werkdagen van 08.30 tot 16.30 uur;
- de bibliotheek van het Huis der Provincie, Markt 11 in Arnhem, op werkdagen van 08.30 tot 16.30 uur.

Belanghebbenden die niet in staat zijn tijdens kantooruren de ter inzage gelegde stukken in te zien, kunnen contact opnemen met het Projectbureau dijkverbetering van de provincie Gelderland (zie onderstaand telefoonnummer).

Schriftelijke reacties

Tijdens de periode van terinzagelegging kan een ieder bij ons college schriftelijk zienswijzen indienen, die een bijdrage kunnen leveren aan de op te stellen richtlijnen voor het milieu-effectrapport. Deze zienswijzen dient u te zenden aan Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, onder vermelding van nr. MW 97.42714. U kunt daarbij verzoeken uw persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Openbare zitting

Behalve schriftelijk kunt u ook mondeling reageren. Hiervoor wordt op 23 oktober 1997 om 19.30 uur een openbare zitting gehouden in Stichting Welzijn Brummen, Graaf van Limburg Stierumplein 5 te Brummen. Aan het begin van de avond wordt een korte toelichting gegeven op de startnotitie.

Nadere informatie

Voor nadere informatie over de startnotitie of de procedure kunt u zich wenden tot:

- het waterschap Veluwe, de heer C. Langelaan, tel. (055) 527 22 42;
- de provincie Gelderland, Projectbureau dijkverbetering, de heer F. Verhoef, tel. (026) 359 88 07

Arnhem, 6 oktober 1997 - nr. MW 97.42714

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Waterschap Veluwe en Rijkswaterstaat, directie Oost-Nederland

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Gelderland

Besluit: besluit ingevolge artikel 7 van de Wet op de waterkering

Categorie Besluit m.e.r. 1994: C12.1

Activiteit: De primaire waterkering tussen Spankeren en Brummen, die bij de start van deze procedure ten dele in eigendom van Rijkswaterstaat, ten dele in eigendom van het waterschap Oost-Veluwe was, voldeed niet aan de veiligheidsnormen. Een dijkverbeteringsplan zal worden opgesteld en gericht op voldoen aan veiligheidsnormen vóór het eind van het jaar 2000. Het is de bedoeling dat de gehele dijk na verbetering in eigendom komt van het waterschap.

De initiatiefnemers gaven de startnotitie aan dat dit het meest stroomopwaartse deeltraject van dijkkringgebied 52 en één van de laatste nog te verbeteren dijkvakken van die dijkkring is. De verbeterde dijkvakken zijn gedimensioneerd op hogere maatgevende rivierafvoeren dan de Minister in 1993 heeft vastgesteld. Zij willen in het MER een afweging maken of deze maatgevende hoogwaterstand ook voor dit dijkvak moet worden aangehouden.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 6 oktober 1997

richtlijnenadvies uitgebracht: 18 december 1997

Bijzonderheden: In het richtlijnenadvies vroeg de Commissie uit te gaan van de ministeriële richtlijn voor de maatgevende hoogwaterstand, overeenkomend met een debiet in de Boven-Rijn bij Lobith van 15.000 m³ water/s; en om alleen een variant die uitgaat van 16.050 m³/s als reële keuzemogelijkheid in het MER te presenteren en uit te werken, als die niet tot extra aantasting van het landschap leidt. Ook vroeg ze om in situaties waar LNC-waarden dreigen te worden aangetast aan te geven of de wens tot taludverflauwing gebaseerd was op verbetering van stabiliteit en erosiebestendigheid of op gemakkelijker beheer. Extra aandacht vroeg ze voor de vegetatie op en onmiddellijk langs de huidige dijk.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. E.J. Brans

ir. J.H.J. van der Gun

dr. C. Kwakernaak

prof.dr.ir. F.M. Maas

dr. J.T. de Smidt (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Odijk.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	19971105	Gelderse Milieufederatie	Arnhem	19971111
2.	19971204	Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	19971205